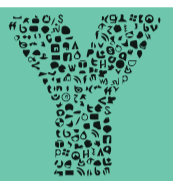

‘Generatie y is best wel verwend en verwacht veel’

Allen & Overy-bestuursvoorzitter Ferdinand Grapperhaus en zijn stagiaire Barbara Schogt over de kloof tussen de generaties

Generatie

Johan Leupen en Franka Rolvink Couzy
Amsterdam

Wie een advocaat-stagiaire en haar mentor interviewt, loopt het risico op sociaal wenselijke antwoorden. Toch blijkt Barbara Schogt (25) niet te jong om haar mening te geven over de overwerkcultuur en de ratrace naar het partnerschap. Valt dit nog wel zo goed bij de millennial die bewust bezig is met zingeving?

Ferdinand Grapperhaus (55) merkt op dat hij zijn jonge advocaten meer ruimte moet geven, ze af en toe moet laten ontsnappen aan het werk. ‘Daar hoefde ik niet mee aan te komen’, zegt hij. Maar er zijn grenzen, vindt Schogt: ‘We zijn best een verwend generatie.’

V Generatie y denkt meer na over zingeving, vertelde de vorige bestuursvoorzitter van uw kantoor. Het is ook niet meer vanzelfsprekend dat je een hoepel omhoog houdt en dat jonge advocaten er doorheen springen, op weg naar het partnerschap. Klopt dat?

S: ‘Ik denk dat zingeving goed samenvat wat er in mijn generatie speelt. Ambitie gaat vaker gepaard met de notie dat het niet ten koste van alles moet gaan. We beginnen denk ik ook wel met andere verwachtingen aan een baan. Ik heb de indruk dat het voorheen wat minder uitmaakte dat het de eerste jaren soms tegenvalt wat je inhoudelijk qua werk doet. Als je nu drie keer hetzelfde moet doen, dan wordt er al geklaagd.’

‘Ik zeg eerlijk: je weet van tevoren niet wat zo’n baan met je doet. Ik heb ook periodes gehad dat ik het even niet meer zag zitten. Dan ben je moe, chagrijnig en je hebt je vrienden al een tijd niet meer gezien. Maar dan denk ik ook: Ik wilde graag bij Allen & Overy werken, daar teken ik voor, er zijn nog steeds heel veel mensen van mijn generatie die dat ook willen.’

G: ‘Van de vijf stagiaires die ik opleid gaat er eentje door voor het partnerschap. Eentje blijft nog een paar jaar, de derde wordt rechter, de vierde gaat schapen fokken in Australië en de vijfde weer iets anders. Dat is nou eenmaal hoe de natuur doorselecteert. Het is wel zo dat Barbara’s generatie andere vragen stelt dan wij deden. En ik denk dat zij minder monomaan zijn dan wij. Maar

uiteindelijk blijft het in de advocatuur naast kennis en talent draaien om ausdauer, vakmanschap. Voor elk vak geldt: Je moet iets 10.000 uur doen, voordat je het in de vingers hebt. Dus ik zeg altijd tegen jonge juristen: ga er de komende vier, vijf jaar voor. Pak ongelooflijk veel ervaring en opleiding mee en kijk daarna wat je wilt.’

V Wat is dan het verschil met voorheen?

S: ‘Er zijn meer alternatieven. Je kunt veel meer andere dingen doen. Het is ook meer geaccepteerd om pas wat later in je leven grote beslissingen te nemen. Of om te zeggen dat je liever betekenisvol werk doet, dan alleen maar doet wat er van je wordt verwacht.’

V Er zijn in de topadvocatuur veel voorbeelden van dertigers met maagzweren, mensen die flauwvallen op kantoor. Bestuursvoorzitter Martijn Snoep van De Brauw nam een tijd geleden maatregelen, omdat hij het onwenselijk vond dat sommige medewerkers ‘zo goed als woonden op kantoor’.

G: ‘Als er gezondheidsrisico’s ontstaan, dan moet je natuurlijk ingrijpen. We hebben een enkele keer gehad dat we dat te laat zagen, dat is dan uitermate verdrietig, maar meestal zie je dat wel aankomen.’

S: ‘Ik vind het aardig dat Martijn Snoep zo iets zegt, maar tegelijkertijd verwacht hij ook van zijn mensen dat ze het werk doen op het moment dat het nodig is.’

G: ‘Het is heel belangrijk om een cul-

CV BARBARA SCHOGT

1989
Geboren

2008
Propedeuse biomedische wetenschappen Universiteit van Amsterdam

2013
Master privaatrecht aan de Universiteit van Amsterdam

2012
Uitwisselingsprogramma met de New York University School of Law

2013
Advocaat-stagiair Allen & Overy en werkt sinds twee maanden met Grapperhaus op diverse (arbeidsrechtelijke) zaken

Het FD voert duogesprekken met de generatie y — geboren tussen ruwweg 1980 en 2000 — en haar mentoren. Het doel is erachter te komen waar de verschillen en overeenkomsten zitten.

Barbara Schogt en Ferdinand Grapperhaus van Allen & Overy
FOTO: PETER STRELITSKI VOOR
HET FINANCIEELE DAGBLAD

CV FERDINAND GRAPPERHAUS

1959
Geboren

1984
advocaat, master arbeidsrecht aan Universiteit van Amsterdam

1989
partner bij Allen & Overy

2015
Combineert zijn werkzaamheden als advocaat en bestuursvoorzitter van Allen & Overy Amsterdam onder andere met een deeltijd hoogleraarschap (Europees) Arbeidsrecht aan de Universiteit van Maastricht

heeft, maar die middelen maken ook dat er meer op je af komt. Ik heb er moeite mee mijn telefoon weg te leggen. De generatie van mijn kinderen en Barbara is daar beter in.’

V Op kantoor blijven tot de baas naar huis gaat, gaat dat nog op?

S: ‘Ik heb nooit het idee gehad dat ik moest blijven zitten totdat het licht op de gang uit was. Dat is echt niet aan de orde.’

V Zou u een sabbatical willen?

S: ‘Ik weet het niet. Ik ben net drie weken op vakantie geweest, maar dat was in een wisseling tussen de praktijkgroepen. Ik denk dat het moeilijker is terug te keren in het dagelijkse werk als je twee maanden niets hebt gedaan.’

G: ‘Daarom denk ik dus dat het wel goed is, als een soort persoonlijkheidstest. Als iemand na twee maanden terugkomt en zegt: het lukt me niet meer, dan is die niet geschikt voor een advocaten-carrière.’

V Uiteindelijk blijft het verdienmodel de urenfabriek. Daarmee is er toch slechts beperkte ruimte voor meer privé, meer persoonlijke ontwikkeling?

S: ‘Ik hoor in mijn kennissenkring dat mensen met een burn-out thuis zitten. Tegelijkertijd zijn we ook best wel een verwend generatie. We verwachten veel. Het is onze eigen verantwoordelijkheid om zin te geven. Nu lijkt de trend wel dat je bij de werkgever de zingeving zoekt. Alsof dat in het arbeidsvoorwaardenpakket zit. Ik denk dat mijn generatie in sommige opzichten wel wat meer doorzettingsvermogen mag hebben. Het uithoudingsvermogen om iets te blijven doen en als het de eerste twee maanden niet zo leuk is, dat niet als een aanleiding te zien iets anders te gaan doen.’

V Merkt u dat ook?

G: Ik geloof dat het doorzettingsvermogen even groot is als voorheen. Maar toen ik begon, was je toch wel enigszins mislukt als je drie jaar na je studie een espressobar had. Daar wordt nu anders tegenaan gekeken. Het gaat veel meer om de vraag of iemand over de drempel gaat van die 10.000 uur. Dat vind ik heel mooi om te zien.’

‘Je bent er zelf voor verantwoordelijk zin te geven, dat moet je niet bij de werkgever leggen’

Barbara Schogt

‘Op een gemiddelde zondag zitten er twintig mensen op kantoor, dus dat valt best mee’

Ferdinand Grapperhaus

tuur te bevorderen waarin mensen aan de bel durven te trekken als het te veel wordt. De jongste medewerkers stellen eerder de vraag: is dit wel goed voor me? We merken ook dat de wens van een loopbaanonderbreking eerder opkomt. Daar moet je als kantoor in meebewegen, tot op zekere hoogte.’

‘Mensen die al 25 jaar in de top meefietsen, kunnen bij ons op sabbatical, maar we zijn bezig om ook voor jongere generaties zo iets mogelijk te maken. We hebben al een paar mensen van eind twintig toegestaan verlengde vakanties op te nemen. Daar hoefde ik in mijn tijd niet mee aan te komen. Ik weet nog goed dat een meisje bij ons vier weken weg ging. Daar werd gek naar gekeken. Ik zal best wat oudere compagnons met mattenkloppers achter me aan krijgen, maar ik vind het goed dat je eens wat langer op pad gaat: ga maar ijsberen tellen of zo.’

V De advocatuur blijft daarin wel achterlopen. U zegt het ook een beetje schertsend: ‘ijsberen tellen’.

G: ‘Ik denk dat we twintig jaar geleden wel een archaïsche beroepsgroep waren, maar nu zeker niet meer. Toch blijft dat hangen in de perceptie. Dat oude predicaat van “ellende & overwerk” is hardnekkig. Er zitten hier misschien nog twintig mensen op kantoor op een gemiddelde zondag, dus dat valt best mee.’

‘Ik ging als jonge partner na bedtijd van de kinderen altijd weer terug naar kantoor. Dat hoeft niet meer doordat iedereen thuis werkt en een smartphone